

## ARHITEKTURA

Je likovna dejavnost, ki oblikuje nek prostor, le – ta je povezana z urbanizmom (načrtno urejanje mest). Arhitektura je odvisna od razvoja družbe in njihovih želja, od materialov in tehnike in tehnologije, nekatere družbe so se bolj posvečale posvetni oz. PROFANI ARHITEKTURI.

Gradili so: **-BIVANJSKO ARHITEKTURO**(hiše)

**-PROMETNO ARHITEKTURO** (mostovi)

**-ARHITEKTURO NAMENJENO MNOŽICAM** (arene)

**-INDUSTRIJSKO ARHITEKTURO** (tovarne)

Nekatere kulture pa so bolj častile nadnaravno oz. svoje bogove in jim gradile kultne oz. SAKRALNE STAVBE (kult je čaščenje) npr. templji (piramide).

V nekaterih kulturah je močno razvita GROBNA arhitektura npr. mastabe in piramide ali pa pokopališča.

Arhitektura je sestavljena iz nosilnih in nošenih prvin.

Nosilne prvine: -templji, stebri ( grški steborni red je vključeval: dorski, jonski in korintski)  
- stene

Nošeni arhitekturni členi so:

**-preklada ali arhitrav** (levja vrata, stonehenge)

**-lok ali arhivalta** (cerkve)

**-obok** (arene)

**-kupula** (Hagija Sofija)

**-streha**

Arhitektura je odvisna od razpoložljivega materiala. V Mezopotamiji je bila glina, v Egiptu so uporabljali kamen pri razvoju drobne arhitekture. Rimljani izumijo beton in gradijo nove tipe, npr. terme, domusi- premožna hiša, sule- rimski blok, foruni, bazilika. V arhitekturi začnejo uporabljati lito železo v 19.stol.

GUSTAV EIFFEZ je napravil načrt za stolp v Parizu. (On je tudi avtor kipa svobode v New Yorku.) 20.stol.- Armirani beton omogoči gradnjo stolpnic in nebotičnikov v Ameriki, kasneje tudi v Evropi. Pri nas je 1933 nebotičnik zgradil v Ljubljani, ki je bil najvišja stavba celega balkana.

## RIMSKA ARHITEKTURA

Je posnemala grško in egipčansko arhitekturo. Je s svojim izzumom betona prispevala k likovnem razvoju novih, kot tudi k razvoju novih stavbenih tipov: arene, terme, slavoloki, forumi( trg), domusi, insula. Rimska arhitektura posveča veliko pozornost stavbam za ljudske množice : arene, kjer so se vršile gladiatorske igre, največji je bil kolosej, ki je sprejel 45 tisoč ljudi.